

FREMTIDENS KOLLEKTIVE ÆLDREBOLIGER

Kapitel 5

Kapitel 5. Om at bo i et fællesskab

Formålet med denne del af processen og skemaet er at skabe fælles forventninger til det at bo i et fællesskab. Før et fællesskab etableres skal forventningerne til fællesskabet beskrives og afstemmes som forudsætning for et vellykket resultat.

Forinden etableringen af fællesskabet bør det drøftes grundigt, hvilke fællesfaciliteter, der skal etableres samt hvordan disse drives, vedligeholdes og eventuelt udvikles. Det bør også drøftes, hvad den enkelte beboer ønsker at yde til fællesskabet og opnå ved et fællesskab. I denne drøftelse bør den enkelte også overveje med hvem og om hvad, man ønsker at indgå i et fællesskab. Grænser og muligheder bør klart defineres.

Under hvert emne defineres og afgrænses emnet, og der gives en række eksempler på betydningen for fællesskabet. Endelig er der under hvert emne en række stikord eller spørgsmål, som kan bruges til disse drøftelser.

5.1. Historik

Definition

Ved dette begreb tænkes på boligfællesskabets historie, hvad enten den er lang eller kort. Herudover tænkes på beboernes egen historie, som enten kan være unik for den enkelte beboer, eller flere eller alle beboerne kan have hel eller delvis fælles historie.

Eksempler

Beboerne i **Fredensborghusene i Fredensborg** er alle tidligere udenlandsdanskere, hvis fælles historie er, at de alle har levet en kortere eller længere periode udenfor Danmarks grænser. Dette giver et fælles udgangspunkt, og har betydning for fællesskabet og de aktiviteter, der er på stedet.

Forud for etableringen af **Munksøgård i Roskilde**, er gået et 8 år langt tilløb med arbejdsgrupper og studiekredse, der er afholdt 1-2 gange om måneden. På den måde har de personer, der har været med fra starten og har deltaget i etableringen en fælles historie og derved en høj grad af ejerskab til stedet.

Stikord til drøftelse

Hvilken betydning har bygningens og stedets historie for de kommende beboere?

Har gruppen en fælles historie? Hvilken betydning har det?

5.2. Kontekst

Definition

Ved dette begreb tænkes på boligfællesskabets overordnede placering i forhold til omgivelserne set i relation til fællesskabet. Det kan være landlige omgivelser, det kan være en bymæssig bebyggelse, eller der kan være tale om beliggenhed i et forstadsmiljø.

Der kan også være tale om beliggenhedsmæssig tilknytning til specielle områder eller steder.

Eksempler

Fredensborghusene i Fredensborg er beliggende i smukke omgivelser med udsigt til golfbane og åbne arealer.

Et væsentligt aktiv for **Munksøgård i Roskilde** er de landlige omgivelser, som giver mulighed for stedets økologiske levevis, hvor årets gang følges i nyttehaverne og på de omkringliggende marker.

Stikord til drøftelse

Hvilken betydning har beliggenheden?

Af hvilken årsag?

Er der specielle steder eller kvaliteter i området, som giver en særlig fællesskabsfølelse?

5.3. Ideologi

Definition

Her tænkes på beboernes ideologiske, politiske eller religiøse holdninger set i relation til fællesskabet. I nogle tilfælde er det udtrykt som stedets mere eller mindre officielle ideologi, mens det i andre tilfælde er enkelte eller flere beboeres egne ideologiske holdninger.

Der kan også være tale om minoritetsgrupper, som har et værdibaseret fællesskab.

Hvorvidt de ideologiske holdninger har betydning for fællesskabet, handler naturligvis om den enkelte beboers tolerance overfor personer, som tænker anderledes end en selv.

Eksempler

Foulkeways i Pennsylvania i USA er startet af kvækerne, og drives i dag i kvækernes ånd. En del beboere tilhører kvækerkirken, men det er ikke et krav. Dyrkelse af religionen sammen er et væsentligt element i fællesskabet.

Presbyterian Homes i Pennsylvania i USA er startet og drives af den presbyterianske kirke. De fleste beboere tilhører dette kirkesamfund, og den lokale kirke er et fællesskabsfremmende samlingspunkt.

For **Munksøgård i Roskilde** er det ideologiske udgangspunkt i høj grad miljøbevidstheden. Beboerne kan have forskellige politiske eller religiøse overbevisninger, men det er et krav til nye beboere, at de føler en høj grad af miljøansvarlighed, og beboerne samles ofte om aktiviteter i nyttehaven eller til foredrag om økologi og miljøforhold.

Stikord til drøftelse

Hvilke værdier lægger de enkelte beboere vægt på?

Hvor vigtige er disse værdier for fællesskabet?

I hvor høj grad har de ideologiske værdier betydning for fællesskabsfølelsen?

5.4. Organisation

Definition

Dette begreb dækker over, hvorvidt der er tale om ejer-, andels- eller lejerboliger. Sidstnævnte rummer naturligvis også almene boliger. Der tænkes her specielt på, hvad det betyder for fællesskabet.

Begrebet dækker også over, hvor mange ansatte, der er i boligfællesskabet. Her tænkes på varmemester, gartner, ansatte i restauranten, fælles rengøring, aktivitetsmedarbejdere m.v.

Eksempler

Maplewood i Washinton i USA er indrettet som ejerboliger i et tidligere 5-stjernet hotel. Her er mange ansatte i husets restauranter, til at passe de mange fællesområder inde og ude samt til at organisere de mange aktiviteter for husets beboere.

Munksøgård i Roskilde har ingen ansatte. Her klarer beboerne selv at passe fællesområderne samt for tilberedning af fællesmåltiderne.

Ryetbo i Værløse har både ejerlejligheder og boliger til udlejning i samme hus.

Stikord til drøftelse

Skal beboerne eje eller leje boligerne?

Hvad betyder det for fællesskabet?

Hvilket serviceniveau skal der være?

Hvordan forventes de praktiske ting klaret omkring vedligeholdelse af fællesarealer inde og ude?

Hvordan forventes fællesmåltiderne tilberedt?

Hvem skal planlægge og igangsætte aktiviteter?

Hvem gør rent på fællesarealerne?

5.5. Sociale forhold

Definition

Dette begreb dækker over tre forhold.

Dels hvorvidt den enkelte beboer er en del af et par, eller er enlig. Dette har betydning for fællesskabet, idet enlige ofte er mere søgende efter relationer blandt de øvrige beboere.

Dels beboerens oplevelse af egen sociale status. Dette kan have stor betydning for fællesskabet, idet mange ikke har lyst til eller har svært ved at knytte bånd til personer fra andre sociale lag.

Endelig er der også stedets alderssammensætning. Nogle boligfællesskaber er udelukkende for ældre eller yngre, mens andre er mere sammensat på tværs af generationer.

Eksempler

Munksøgård i Roskilde er opdelt i flere grupper, herunder for seniorer, familier og unge. Generationerne har således deres eget fællesskab, men er samtidig en del af et større fællesskab på tværs af generationerne.

Stikord til drøftelse

Hvordan bør alderssammensætningen være? Hvorfor?

Hvad kan de enkelte aldersgrupper bidrage med til fællesskabet?

Hvordan bør fordelingen på sociale grupper være? Hvorfor?

Hvad betyder det for fællesskabet?

5.6. Praktiske gøremål og aktiviteter

Definition

Her tænkes på beboernes deltagelse i fælles praktiske gøremål såsom vedligeholdelse af bygninger, udearealer, men også deltagelse i fælles arealer.

Der kan også være tale om omsorg for hinanden og hjælp til dagligdagen.

Endelig tænkes også på muligheden for aktiviteter, som involverer personer på en eventuel venteliste til boligfællesskabet.

Eksempler

Sophie Amaliegården på Frederiksberg har egen restaurant, hvor beboerne skal købe 15 spisebilletter om måneden dækkende 15 aftensmåltider. Maden i restauranten tilberedes af et hold uddannede kokke i storkøkkenet.

Beboerne i **Munksøgård i Roskilde** har middag ca. hver 2. Måned, hvor de sammen med en anden beboer står for tilberedning af maden til fællesspisningen.

På Munksøgård forventes personerne ventelisten i et vist omfang at tage del i praktiske gøremål samt stedets årstidsfester omkring høst og jul.

På **Hareskovbo i Gladsaxe** holdes matiné en gang om måneden for husets beboere. Her er foredrag, rejsebeskrivelser m.v.

Stikord til drøftelse

Hvilke fællesaktiviteter skal der være? Hvorfor?

Hvad forventes den enkelte at bidrage med til fællesskabet?

I hvilket omfang skal personer på en eventuel venteliste inddrages i fællesaktiviteterne? Hvilken betydning har det for fællesskabet?

5.7. Fysiske rammer

Definition

Dette begreb dækker over antallet og størrelsen af boligerne. Herunder også udformningen af de enkelte boliger. Her tænkes også på omfanget og typen af fællesfaciliteter, herunder spørgsmålet om, hvorvidt enkelte faciliteter skal være en del af den private bolig eller af fællesområdet.

Eksempler:

Margrethegården i Roskilde har gennem de seneste år fået sammenlagt en del små 1- og 2-værelses lejligheder til større 3- og 4- værelses lejligheder for at imødekomme efterspørgslen efter større og tidssvarende boliger.

Riderwood Village i Washington i USA er en bebyggelse for ældre med ca. 400 beboere. Her findes 5 restauranter, flere barer, wellness-center, frisør, eget senioruniversitet, lægeklinik og egen kirke.

Sophie Amalie Gården på Frederiksberg har en række gæsteværelser, som beboerne kan leje ved besøg af gæster. Hermed skal der ikke nødvendigvis indrettes gæsteværelse i boligen.

Stikord til drøftelse

Hvilken størrelse og form skal de enkelte boliger have? Hvorfor?

Hvor mange boliger er ideelt? Både set i forhold til fællesskabsfølelsen og i forhold til omfang og drift af fællesfaciliteter.

Hvilke fællesfaciliteter er der behov for? Ude og inde?

5.8. Økonomi

Definition

Her tænkes på huslejeniveauet eller prisen på den enkelte bolig. En høj pris på boligen tiltrækker bestemte grupper og omvendt, og det er vigtigt at dette harmonerer med den grad af og type af fællesskab, som der lægges op til med de etablerede fællesfaciliteter.

Begrebet dækker også over størrelsen af betalingen for fællesfaciliteterne, samt hvorvidt dette skal betales som en fast kollektivafgift af alle, eller om der skal betales efter hvor meget man benytter fællesfaciliteterne.

Eksempler

På **Munksøgård i Roskilde** erlægges betalingen for fællesfaciliteterne i form af arbejdskraft ved vedligeholdelse, græsslåning og madlavning.

Beboerne på **Sophie Amalie Gården på Frederiksberg** betaler en fast kollektivafgift som er ens for alle beboere. Herudover skal hver beboer aftage 15 spisebilletter pr. måned. Eventuelle måltider herudover afregnes separat. Brugen af gæsteværelser betales endvidere efter forbrug.

Stikord til drøftelse

Hvad er en rimelig husleje pr. kvadratmeter?

Hvor meget ønsker vi at betale for fællesfaciliteter?

Ønsker vi at betale en fast afgift for fællesfaciliteterne eller ønsker vi at betale efter forbrug? Hvorfor?

